

Dvacáté páté číslo Hlasatele je sice zajímavý údaj, ale v podstatě to není žádný důvod k oslavám. Za deset let od vydání prvního čísla jsem vlastně stačil ročně v průměru „vyprodukovat“ pouze dvě a půl čísla informací. Když kvantita není až tak udivující, tak snad kvalitu lze vidět v tom, že ›naš občasník‹ byl nejen pojítkem mezi členy kmene, kteří se stačí sejít pouze jednou za měsíc (a to ne všichni a pokaždé), ale také malou ukázkou z minulé i současné kmenové činnosti, co oživí vzpomínky, ale může a vlastně také chce být podnětem pro činnost jiných. Delší přestávka mezi posledními dvěma čísly vznikla také proto, že závěr roku byl programově bohatý a naším úmyslem bylo soustředit všechny informace do jednoho vydání, tedy do tohoto čísla, aby neztratily na aktualitě. Současně se úprava Hlasatele Wahpetonu přizpůsobuje požadavkům jeho prezentace na webových stránkách LLM.

Migisi

Na prosinec 2006 byl již ohlášen zajímavý program- náčelnictvo Ligy připravilo besedu z příležitosti vydání knihy › Seton v Praze‹. Avšak již koncem listopadu nás překvapila Janinka Pfeifferová sdělením, že do Prahy přijede paní Sylva Šimsová, která by mohla pohovořit o svých vzpomínkách na Miloše Seiferta-Woowotannu. Tuto nabídku jsme s radostí přijali a zařadili jí do programu prosincové schůze kmene (5.12.2006). Paní Sylva Šimsová, roz.Maiwaldová, žije od roku 1949 v Londýně, je světově uznávanou odbornicí na modernizaci knihoven a archivů. Řadu let se věnovala práci v Junáku, ale současně měla i zájem o vudkrafterské hnutí. S jejím souhlasem je text přednášky uveden v Hlasateli Wahpetonu; v elektronické podobě je zařazen do kmenové kroniky. Je také ochotná zodpovědět další případné dotazy elektr.poštou, adresa simsova@simsova.demon.co.uk

Myšlenkový svět Miloše Seiferta

Jak jsem v dětství objevila Seifertovu knihu „Přírodou a životem k čistému lidství“

Miloš Seifert pro mou generaci mnoho znamenal. Nesetkala jsem se s ním osobně, protože zemřel v roce 1941, když mi bylo deset let. Jeho kniha „Přírodou a životem k čistému lidství“, kterou jsem četla jako dítě, se stala základem mého myšlenkového světa. Jsem ráda, že jste mi poskytli příležitost o této klíčové knize mého života promluvit.¹

Našla jsem jí v roce 1942 v knihovně své maminky, Jarky Kreysové-Maiwaldové, která patřila mezi první skautky – napřed v Budějovicích a potom v Praze. Už jako malé dítě jsem s maminkou chodívala na setkání zvané SSS (Spolek Starších Slečen), kam pražské skautky její generace přiváděly své potomky. Předpokládala jsem, že až půjdu do školy, začnu také skautovat. Bohužel mi to historické události překazily a tak mi nezbylo, než o skautingu jen číst a čekat na konec války.

Rok 1942 byl rokem Heydrichiády. Jako mnoho dětí vyrůstajících za války, pociťovala jsem tíhu historických událostí. Rodiče se účastnili odboje, v novinách se psalo o popravách, šeptalo se o koncentracích, židovské děti přestaly chodit do školy, málo se ve škole i doma topilo, tu a tam zněly sirény a chodilo se do krytu, na ulicích nesvítily lampy a hlavně – nesmělo se nic říkat. Ztichla jsem, stáhla jsem se do sebe a hledala útěchu v knihách.

¹Seifert Miloš, Přírodou a životem k čistému lidství: příručka českých junáků. Praha. Dědictví Komenského, 1920

Seifertova kniha mi přišla do rukou v pravou dobu. Byla sice plná slov, kterým jsem nerozuměla, ale četla jsem je znovu a znovu, až jsem je pochopila. Byla jsem dojata. Složila jsem tehdy ve svém osamění slib, že podle této knihy budu žít zbytek života. Hrůzy, které se v tu dobu v zemi děly, jako by zdůrazňovaly závaznost tohoto slibu. V jedenácti letech jsem se stala dospělým člověkem, který nesl odpovědnost za zachování „čistého lidství“.

Když později došlo k náletům na Prahu, popadla mne hrůza, že by Seifertovy myšlenky mohly být zničeny. Aby se aspoň něco zachovalo, opsala jsem kapitolu o junáckém zákonu do miniaturní knížky, kterou jsem svázala do kůže ze staré rukavice a nosila do krytu jako talisman. Později, v roce 1949, jsem si ji vzala s sebou při útěku z vlasti a dodnes ji mám v Londýně.

Seifertovu původní knihu už také mám. V roce 1990, když jsem se mohla vrátit do vlasti, mi ji přinesla jedna příbuzná a řekla, že ji našla někde ve staré truhle a že je asi moje.

Československý předválečný skauting nebyl pouhá kopie skautingu anglického. Hledaly se nové cesty. Miloš Seifert se zasloužil o to, že uvedl do skautingu myšlenky z mnoha dalších zdrojů než z Baden-Powella. Trval například na tom, že název „junák“ je vhodnější, než „skaut“, protože anglické slovo „to scout“ znamená „stopovat, vyzvídat, špehovat“². Hledání nových cest nepřispívá k jednotnému myšlení a proto na nás toto období vývoje skautingu působí retrospektivně dojmem roztržitosti. Nejsm historikem skautingu a navíc nemám v Londýně přístup k pramenům, abych vám o tom pověděla víc. Doufám, že někdo mladší toto historické období zpracuje.

Když jsem po válce začala hledat informace o Miloši Seifertovi, setkávala jsem se občas s vyhýbavými odpověďmi. Měla jsem dojem, že někteří lidé nesdíleli mé nadšení pro Seifertův myšlenkový svět anebo naznačovali, že ne každá dobrá kniha je psána dobrým člověkem. Vzpomínám si, jak jsem se setkala s jedním vzdáleným příbuzným, který Seiferta znal. Bylo mi zřejmé, že měl proti Seifertovi výhrady a nechtěl mi kazit iluze. Až za čas jsem pochopila, že Miloš Seifert byl neopodstatněně podezírán z homosexuality, která v jeho době byla zakazovaná. Podrobnostem

Seifert, str. 12

Seifertova života jsem se pak dál nevěnovala, i když jeho myšlenkový svět mi zůstal po zbytek života.

Setkání s Gammou, autorem knihy „V domě dětství“

Při hledání informací o Miloši Seifertovi jsem se naučila používat encyklopedie, slovníky, a jiné příručky. Je docela možné, že mě toto hledání později ovlivnilo ve volbě knihovnického povolání. S pomocí jedné spolužačky, jejíž tatínek měl velkou knihovnu, jsem zjistila, že Seifert sice už zemřel, ale Gamma (Gustav Jaroš) – autor knihy „V domě dětství“ – byl ještě v Praze naživu.³ V tu dobu jsem už skautovala v pražské vodácké Třináctce. Společně s Jankou Tilšerovou-Pfeifferovou, kterou jistě znáte, jsme Gammovi napsaly dopis. Při návratu v roce 1990 jsem našla záznam tohoto dopisu v katalogu Památníku písemnictví, kde je uložena Gammova literární pozůstalost.

Gamma v době, kdy dostal náš dopis, už přestal psát, žil v ústraní a s nikým se nestýkal kromě Pavla Plugina, bývalého nejmladšího sirotka z Domu dětství. Plugina poslal za mnou, aby posoudil, jestli by se měl s námi setkat. Výsledkem bylo, že jsme s Jankou byly pozvány ke Gammovi a jeho ženě na návštěvu. Byl k nám velice laskavý. Měl děti rád. Později mi to v Londýně potvrdila jedna paní, která jako dítě bydlela s ním v činžáku a tam jí vyprávěl pohádky. Ptaly jsme se, proč nepíše. Řekl, že novináři někdy pocítují marnost své uspěchané práce. Ptaly jsme se, co čte. Řekl, že pouze „Vojnu a mír“, nic jiného že nestojí za čtení. Vyprávěly jsme mu, jak ve skautingu přemýšlíme a hovoříme o vesmíru a filosofii. On nám na to řekl, že bychom toho měly nechat a dělat místo toho něco užitečného, třeba se starat o opuštěné děti. Asi rok po naší návštěvě Gamma zemřel. Sepsala jsem si tehdy krátký souhrn našich dojmů, který pak otiskl jeden skautský časopis. Po Gammově smrti jsem šla znovu navštívit paní Gammovou. Odchodem z vlasti v roce 1949 jsem s ní a Pluginem ztratila kontakt. V roce 1990 jsem se pokusila Plugina znovu vyhledat. Podle archivních záznamů šel po roce 1948 „dobrovolně“ na brigádu do Jáchymova a v zápětí zemřel. Jeho bratr, také sirotek z Domu dětství, se už před válkou vrátil dobrovolně do Sovětského svazu.

³ Gamma. V „Domě dětství“ : drobné výklady dětem. Praha., B.Kočí, 1923

Dům dětství byl sirotčinec pro děti legionářů, vedený po první světové válce Ferdinandem Krchem a Ladislavem Švarcem. Gamma jim v roce 1922 asi měsíc pomáhal a každý den k dětem hovořil. Jeho „Drobné výklady dětem“ pak vyšly pod názvem „V Domě dětství“. Je to druhá významná kniha, která mě v mládí ovlivnila. Gamma uměl hovořit o problémech dospělých, ale jazykem dětí. Například:

„Ruka lidská je něco tajemného, vznešeného. Ona to je, která je přetvořovatelkou světa, v dobrém i zlém, ona hluboko zasahuje do přírody, díla božího, někdy je ruší, ale také zas mu pomáhá, zvelebují, zvyšuje ... Je to pravda, ty čáry na každé ruce lidské vsutku cosi skrývají, vždy je v nich vepsáno jakési tajemství. Vezmeme si ruku stařenky Pavlíkové, z té chudé chaloupky v našem sousedství na stráni... Osmdesát let je stařence Pavlíkové a snad pětasedmdesát let z nich musily ty ruce její těžce pracovat ... ruce babičky Pavlíkové jen se sedmdesát let dřely pouhou prací, a nic po nich nezbude. Zmizí pod tou hlínou, jako by jich nikdy nebylo. Života po smrti jako pro ruce umělcovy pro ně nebude, nikdo z lidí na ty ruce už si pak ani nevzpomene ...

Ruce maminek, a obzvlášť starých maminek ! Co v těch teprve je napsáno, když to člověk doopravdy z ruky své matky začne číst ...

Ruce maminek by měly být na konec zcela jiné, než jaké jsou dosud. Měly by být krásny krásou radostnou, jako ruce šťastných dárců, které rozdaly všecku svoji moc a lásku životodárnou a nyní na závěr září, slavně září kouzelnou krásou do uctívajících očí dětí. Měly by být zrovna tak krásné a šťastné, jako ruce pravých dobrých umělců, takové jako byly ruce onoho šťastného sochaře Rodina“.⁴

Sociální a výchovatelská péče v první republice

Ferdinand Krch a Ladislav Švarc pravděpodobně pracovali se Seifertem na jeho knize „Přírodou a životem k čistému lidství“. Švarcovo jméno je uvedeno mezi ilustrátory. Krchovi se dostalo vřelého poděkování v doslovu. Oba dva vychovatelé později spolupracovali s Přemyslem Pitrem v Milíčově domě na Žižkově. Patřili do skupiny pracovníků, kteří usilovali o zvýšení úrovně sociální péče v první republice.

⁴ Gamma, str. 30,36,38,39

⁵ Seifert, str.12

⁶ Seifert, str.321

⁷ Seifert, str.93

Gammovo jméno je uvedeno v Seifertově kapitole pojednávající o doporučené četbě. Gamma byl sice povoláním novinář, ale myšlenkově se také hlásil k sociální a výchovatelské péči.

Jedním ze základních pilířů Seifertovy koncepce skautingu byla tedy sociální a výchovatelská péče o mládež. Na první pohled by se mohlo zdát, že je to v rozporu s Ernestem Thompsonem Setonem, kterého Seifert uvedl jako jeden ze svých hlavních pramenů. Bližší pohled na Setonovo dílo vyjeví, že Setonovou hlavní motivací nebyla indiánská romantika, ale péče o mládež. Seton začal svou činnost poté, co se setkal s problémem mladistvých delikventů.

Datum vydání Seifertovy knihy – 1920 naznačuje, že se řadila k vzdělávací činnosti s účelem pomáhat s vybudováním základů nového státu. Nebyla to jen příručka pro členy skautského hnutí:

„Masaryk – náš novodobý Komenský -a čeští legionáři, naši moderní husité, ukázali jasnou cestu mládeži české jejich činy, volají i vás k práci, k nadšené práci za sebevýchovou, k českému ideálu, který nemůže být jiný než junácký.“⁵

Těžko si dnes dovedeme představit nadšení, v kterém tehdy žili lidé všech generací. Znam to z vyprávění maminky, která v tu dobu chodila do gymnasia. Gamma napsal o generaci středoškolských studentů v roce 1918:

„ Z chaosu přerodného už tu a tam vyskakují nápovedì nové krásnější skutečnosti, ač unikají ještě mnohým očím. Žádná z těch nápovedì nezdá se být tak krásná a významná, jako slib dobrovolné kázně, jež v pátek 15. listopadu 1918 složili studenti reálného gymnasia vinohradského do rukou Macharových a Herbenových ve jménu národní vlády československé“.⁶

Miloš Seifert byl středoškolským učitelem, mládeži rozuměl a dovedl ji nadchnout k sebezdokonalování. Jeho generace si byla vědoma, že úspěch nového státu bude záviset na kvalitě budoucích generací.

„ povinnost píce, sebevzdělání a zdokonalování jest úlohou poctivosti. Poctivost tedy především musí být sama k sobě, k darům přírody, jež jsou v naší duši a jimiž můžeme přírodě splatit dík za své zrození“.⁷

Romantická představa junáctví

V podtitulu Seifertovy knihy se píše „ s použitím Setonovy knihy The Book of Woodcraft“.

Ernest Thompson Seton byl pro Seiferta zdrojem inspirace, jednak v důrazu na praktickou činnost, jednak v romantickém ideálu junáctví.

Setonovy knihy obvykle zaujmou děti bohatstvím konkrétních podrobností, často ilustrovaných perokresbami. Seifert některé ze Setonových prací použil ve své knize jako ozdoby, třeba „stopy lišky na potulce za zvěří v zimě“ nebo „zajíc hryzoucí kůru stromku“. Vzpomínám si jak mě v dětství tyto obrázky fascinovaly.

Návrhy praktických činností – hry, cviky, rukodílné práce – naplňují více než polovinu Seifertovy knihy. Podobně jako v Setonově „Svitku březové kůry“ tam čtenář všech věků najde podněty k činnosti. Vzpomínám si, jak po mnoha letech jsem v Londýně viděla v knihovně British Library (tehdy British Museum) anglické vydání „Svitku březové kůry“. Bylo mi tehdy už přes 40 a se zájem jsem se podívala na Setonovu radu lidem mého věku. Byla prostá: Každý rok se naučte něčemu novému, co jste ještě nedělali.

Ideál junáctví je druhým pilířem Seifertovy knihy, zvláště jeho romantická představa junáctví slovanského. Seton čerpal z místních tradic indiánských a dával mladým lidem za vzor Indiána. Seifert sice indiánské tradice od Setona převzal, ale chtěl je doplnit tradicemi místními – slovanskými. Jeho slovanský zápal se přenesl na mne a jako dítě jsem dokonce pokládala Rukopisy za věrohodné, i když, jak se domnívám, on sám nikde nenapsal, že byly pravé.

„Junáctví je staré jako lidstvo. V šedých dávkách minulosti první průkopníci civilisace byli dokonalými junáky. Ba, mohli bychom se zamyslet ještě dále; ten kdo prvý se odnaučil shrbené chůzi opic a vykročil zpříma, rytmicky a nakazil tím ostatní, ten, kdo prvně svým důvtipem a živelnou silou svého instinktu sestavil článkovanou řeč (myslíme, že to nebyl jediný), ten, kdo zrobil první šat z kůže, první lože ve větvích stromu nebo v jeskyni, kdo prvně ochočil psa a učinil ho tak veledůležitým národním majetkem, kdo vyrobil oheň, neb naučil své bratry udržeti si ho, kdo vyrobil prvou zbraň a prvý pluh – to byl génius, člověk, jenž znal heslo „buď připraven“ a dovedl poznati situaci a chopiti se jí, to byl junák v pravém slova smyslu.“

„Rádi bychom ve svých dějinách slovanských našli obraz tak sytý, jako ten, jež vylíčil Seton americkým junákům z dějin praobyvatelů jejich země. Tušíme, co Praslovan v lesích asi cítil a jak žil s přírodou. Hluboká a důsledná duše jeho byla jí snad ještě blíže než Indiánova.“

„Slovanská duše je přece jen značnou měrou odchýlena od anglické. My chceme především důslednost, hlubokou filosofickou pravdu, sílu duchovního principu a smysl toho, co děláme.“⁸

⁸ Seifert, str. 9,10,11,15

Návrat k přírodě a ochrana přírody

Třetím pilířem Seifertovy knihy byl návrat k přírodě a ochrana přírody. Seifertův myšlenkový odkaz zapadá do doby mezi romantismem 19. století a pragmatismem současné dnešní ekologie. Jeho pohled byl převážně romantický, ale v praktických zásadách prostého a skromného života se přibližoval ke směru, kterým se dnes ubíráme, i když třeba ne ve stejné extrémní formě jako Thoreau, Ruskin, nebo Tolstoj.

Henry David Thoreau žil prostým životem v osamění na břehu jezera Walden a zapsal své zážitky v knize „Walden aneb život v lesích“, která je v Seifertově seznamu doporučené četby.⁹ V knihovně mé maminky také byla tato kniha, ale nemohla jsem se do ní začíst. Z nezdařilých pokusů o její četbu mi zůstal pocit, že nestačím na to, abych někdy byla poustevníkem.

Od Tolstého doporučoval Seifert několik knih, které se mi v dětství bohužel nikdy nepodařilo v knihovnách najít. Našla jsem pouze „Kreuzerovu sonátu“, která mě deprimovala a nedočetla jsem ji. Později jsem objevila, a dokonce si koupila, Tolstého „Kruh četby“.¹⁰ Pečlivě jsem se mu věnovala a opravdu skoro každý den v něm četla. Utvrdil mne v etických zásadách, které jsem původně převzala od Seiferta, na příklad v tom, že jsem dodnes abstinentem.

Miloš Seifert učil na gymnasiu přírodopis. Ve své knize píše s nadšením o skalách, rostlinách, stromech a mracích:

„ Každý národ má báje o ráji. Jsou to skutečně jen touhy a zlaté sny, nebo také vzpomínky, matné a neuvědomělé, o životě našich prapředků, kteří byli přírodě mnohem blíž?“

„ Až jednou pedagogové budou lidskými, spálí učebnice – a to bude velká sláva – a půjdou s chlapci do přírody žít s nimi junácký život!“

„ Zkrásnění svého prostředí, toť velké heslo, které junáka učiní ochráncem přírody, pěstitelem květin a stromů, obhájcem ptáčků a všeho tvorstva, a které dá mu povznést život kolem sebe i v městě k blahu a štěstí všech.“

„ Junáci čtěte kameny, studánky, jezera, vzdejte posvátnou úctu tomu, co jí zasluhuje.“¹¹

Johna Ruskina, kterého Seifert jmenoval ve své doporučené četbě, jsem se v dětství několikrát snažila číst. Jeho poetické pasáže mě dojímaly, ale jeho názory na anglickou průmyslovou revoluci mě zčásti nudily a z části deprimovaly.

⁹ Thoreau Henry David: Walden aneb život v lesích. Přeložil Josef Schwarz. Praha, Paseka, 2006. ISBN 80-7185-671-1

¹⁰ Tolstoj Lev: Kruh četby. Praha; Laichter, 1926

¹¹ Seifert, str.33,36,89,535

Seifert z něho cituje o přírodě:

„Odívati ji a chrániti ji“. Ano, to byl tehdy náš úkol! Jak jsme spustošili zahradu, místo abychom ji chránili – pasouce své vojenské koně na jejích květinách a štípající její stromy na válečná kopí!...“

Jistě přijde den, kdy lidé poznají, že jest to vážná otázka a zatím se také zrodí osobnosti schopné jí řešit. Neboť dnes světová hnutí zdají se být málo ovládána zákony květin; nebo jinými úvahami o stromech, kromě ceny dřeva. Ale pak se ukáže, že prostí a citliví lidé, kteří se starali o listy a mraky, viděli správně a došli nejdále“. ¹²

Seifert a Ruskin by dnes oba měli radost, že „citivých lidí, kteří se starají o listy a mraky ve světě přibývá.

Tělesná zdatnost

Seifert byl ovlivněn antickou myšlenkou zdravé duše ve zdravém těle:

„Tělo člověka, jež vystavěno bylo slunci, čisté vodě, čistému vzduchu, jež kypí zdravím a jímž prochvívají jemné záchvěvy duše – to antické, a lépe ještě řečeno, pohanské, divošské tělo, zase chceme učinit předmětem úcty a obdivu.“ ¹³

Tělesná zdatnost a péče o zdraví jsou čtvrtým pilířem Seifertovy knihy.

Vedle kapitoly o tělesných cvičeních, kterou napsal Augustin Očenášek, je v knize mnoho Seifertových rad o osobní hygieně.

Některé nám dnes připadají směšné, ale na začátku 20.století bylo asi zapotřebí šířit hygienickou osvětu.

„Neplivati na zem! I skaut musí přísně zachovávat, třebas by si myslel, že je zdrav.“ ¹⁴

„Zpěv, je-li systematický, podporuje správné dýchání a vývoj srdce, plic, prsou a hrdla...“

„Zuby vyčisti zvláště, když jsi jedl ovoce, to jest potravu, v níž jsou kyseliny.“

Důraz, který Seifert klade na tělesnou zdatnost, navazuje na dlouhodobou národní tradici, která začala už v osvícenství.

Junácký zákoník

Pátým pilířem Seifertovy knihy byla etika.

V době, kdy Seifert psal svou knihu, se etická výchova obvykle spojovala s napravováním přestupků proti pevným pravidlům a s pocitem viny.

¹² Seifert, str.283,288

¹³ Seifert, str.88

¹⁴ Seifert, str.82-100

Seifertův přístup k etice, založený na osobní odpovědnosti, nabízel psychologicky zdravější alternativu. Stránky o junáckém zákoně pokládám za nejcennější část jeho knihy: ¹⁵

„Musíme dát junáctví podklad ethický a nevydupávat nové organizace z půdy, pokud zde není jádra lidí, pevných povah vědomých si vznešenosti junácké myšlenky, aby ji mohli šířit dál. A proto získala mne tolik myšlenka klasů co symbolu lidské společnosti, kterou vyslovil veliký myslitel holandský Frederik van Eeden.“

„Stébla necizopasí, nespolehají se jedno na druhé, ba ani neopírají se o souseda. Každé roste samostatně, dobře zakořeněno – a stojí tu pro sebe, zpříma a sebevědomě.“¹⁶

Etické systémy zahrnují buď pravidla, které je nutno dodržovat, nebo opis vlastností ideálního člověka. Skautský zákon, tak jak byl převzat z Anglie, spadá do prvního typu, junácký zákon Seifertův, převzatý od Setona, spadá do druhého.

Pravidla mají tu nevýhodu, že se týkají zjednodušených konkrétních situací bez ohledu na okolnosti. Uplatňování pravidel je zdánlivě jednoduché, pokud nenarazí na rozpor, jako třeba „má být junák pravdomluvný, když ho vyslýchá Gestapo?“

Popis ideálních vlastností je abstraktní, takže rozhodování o konkrétních situacích závisí na osobní odpovědnosti. V tom je síla Seifertova junáckého zákona.

„Konečně jedná se nám o víc než o zvláštní předpisy a praktiky. V tom není podstata mravnosti, nýbrž ve vůli dobře činiti, jež neustále nachází zákony pro své vlastní poznání. Zákony mravní získávají ceny teprve životem a nedají se nikdy přesně ohraničiti. Za to právě na tom záleží, v pravý okamžik najíti celou sílu svou.“¹⁷

Vlastnosti uvedené v Seifertově junáckém zákonu jsou:

Odvaha:

Povahy silné, nebojácné, jisté a hrdé svým přesvědčením, sebevědomé, samostatné, takové chceme vychovat junáctvím.“¹⁸

Skromnost:

„Skromnost chce prostotu, jednoduchost, bezprostřednost. Junák, který poznal prostý vztah člověka k člověku u táborového ohně, který v přírodě a životě našel si cesty blízké, bezprostřední, půjde ve světě všude s otevřenou duší, nahou duší, ke každému a nikdo vlivu jeho silnému a strhujícimu neodolá.“¹⁹

15 Seifert, str.82-100;

16 Seifert, str.67,

17 Seifert, str.81

18 Seifert, str.83

19 Seifert, str.84

Poslušnost vlastního svědomí:

„První autoritou junákovi musí být vlastní jeho svědomí, které je mu bezpečným ukazatelem, poněvadž je čisté a tedy velmi citlivé pro vše, co by se přičilo mravním zákonům.“²⁰

Čistota

„Čistota je zákon krásy. „Buďte jako pacholata, abyste vešli do království nebeského.“ Toť snad nejkrásnější výrok Kristův.“²¹

Úcta k tělu

„Vracíme se k pohanskému názoru na svět, jenž člověka vidí částí přírody, synem Matky Země, a v lidském těle ctí nejvyšší krásu, kterou člověk může pochopit. V oduševnělém lidském těle!“²²

Zkrásnění svého prostředí

„Zkrásnění svého prostředí, to znamená uplatňovat krásu kolem sebe i na sobě.“²³

Čestnost

„Čestnost je mravní síla. Čestný je kdo miluje pravdu, komu pravda je nade vším, jenž ve jménu jejím jde světem a razí jí vždy cestu, jí chce míti na vrchu, nesnese, aby byla potlačena, vysmívána a potupena.“²⁴

Poctivost

„Poctivost definuji jako úctu k majetku, rozeznávání tvého a mého, každému co mu patří. Majetek pak chápu nejen jako hmotné statky, ale také duchovní. Proto poctivost je také spravedlností, a konečně i svobodou. Celá sociální otázka je tu vyřešena.“²⁵

Úcta k mystériím života a vesmíru

„Návrat k přírodě jest zároveň návratem k čistému lidství, jež pochopí velikost a cenu člověka. Silný život prýští ze souladu s přírodou a nekonečnem. Silný život chce člověka celého, ani ne jen rozum a také ne jen cit.“²⁶

Bratrství

„Jsme jedné krve ty i já – je zákon lesa. Tam přestávají rozdíly mezi lidmi, tam také padají všechny hradby nedůvěry a malichernosti, tam vyvíjí se pravé bratrství. A bratrství naše platí tvorstvu všemu: rostlinám i zvířatům.“²⁷

Obětavost

„Dobrý skutek nad míru zdokonaluje duši a činí nás lepšími. Hledejme příležitost, abychom konali dobré skutky.“²⁸

Radost ze života a práce

„Junák ukazuje svou radost ze života všude a rozdává radost kamkoli přijde.“²⁹

20 Seifert, str.85

24 Seifert, str.90

27 Seifert, str.97

21 Seifert, str.86

25 Seifert, str.92

28 Seifert, str.99

22 Seifert, str.87

26 Seifert, str.97

29 Seifert, str.553

23 Seifert, str.88

Na první pohled by se mohlo zdát, že by děti těžko chápaly tyto abstraktní vlastnosti a že seznam konkrétních pravidel by chápaly snadněji. Seifert byl však přesvědčen, že dětská inteligence se nesmí podceňovat a že pochopení zákona se bude postupně vyvíjet v mysli dítěte po zbytek života. Seifertův systém klade důraz na osobní odpovědnost a rovnováhu všech složek osobnosti: Sílu – Krásu – Pravdu – Lásku.

Dívčí skauting

V závěru knihy Miloš Seifert napsal:

„Na jedno upozorňuji: kniha tato není určena pro dívky. Dívčí junáctví v pravém slova smyslu dosud neexistuje. To jest, nenalezlo dosud svého Setona. Jisto je, že dívky více než hoši by potřebovaly revoluce ve své výchově v tomto smyslu.“³⁰

Věta o dívčím skautingu mne vždy trápila z těchto důvodů:

V mé dětské představě, založené na pozorování generace mé maminky, byly skautky silnými osobnostmi, které vynikaly statečností a tvořivostí. Ve svých činnostech se nesrovnávaly s muži, protože jim to nepřipadalo důležité. Jejich vlastní svět, ať už zaměstnání nebo rodina, je uspokojoval. Měly klidnou sebedůvěru a bezmeznou energii.

Jádro skautingu jsem již jako dítě viděla v jeho mravním a filosofickém obsahu. Zdálo se mi tedy nelogické, že by měl být jeden skauting pro chlapce a jeden pro děvčata.

Můj názor se později měnil, když jsem po válce přestala o skautingu snít a vstoupila do oddílu. Zjistila jsem, že vedle aspektů etických a filosofických, hraje ve skautingu také úlohu aspekt sociální. A tam je asi jádro problému, který měl Seifert na mysli.

V praxi to vypadalo tak, že jsme se v dívčím oddíle ustavičně – ať vědomě či podvědomě – srovnávaly s chlapeckým oddílem, kterému jsme chtěly ukázat, že jsme stejně silné, drsné, mužné jako oni. Nechtěně jsme na sebe vzali roli Amazonek.

Neměly jsme dost sebedůvěry, abychom dělaly, co chceme, aniž bychom se měřily s druhými. V tom jsme se lišily od předchozí generace svých matek, které, když si zamanuly, že třeba pojedou na vorech Vltavu, jely aniž by tím světu něco dokazovaly. Mělo se za to, že jejich generace pasivně přijímala svou posici ve společnosti a že my jsme byly těmi

30 Seifert, str. 553

průkopnicemi, které hájily zájmy žen. Dnes mi připadá, že tomu bylo naopak a že my jsme byly více vázány na stereotyp posice ve společnosti než ony.

Miloš Seifert si žen vážil, ale docela jim nerozuměl. Jeho představa žen byla nerealistická, byla spojena s postavami nizozemského spisovatele Frederika van Eedena:

„Velký filosof Platon nazval lásku obou pohlaví touhou po kráse, touhou po dokonalosti. Jest jistě všechno světlo budoucnosti v tom, až pozná se doopravdy hoch a děvče a mezi nimi bude ideální poměr bratrství a sesterství, jenž doplní v obou, co každému překypuje v duši, v jediné krásné štěstí blízkosti vzájemné. Neboť jest krásné představit si, že už chlapec zbožňuje lidskou krásu v dívce, jež dojírá jeho duši. Asi tak milovat jako miloval Robinettu „malý Jeník“ van Eedenův“.³¹

Příběhy van Eedenových knih se odehrávají na hranici mezi skutečností a neskutečnem. Jsou poetické a plné silných citů. V oddíle jsme si rády předčítaly o lásce z jeho knihy Johannes Viator:

„Jsem unášen dalekými moři – a viděl jsem Marion.

A teď, když jsem se odvážil konečně mluvit o Marioně a toto jméno, mně tak dávno důvěrné, jsem poslal do světa jako zvuk, uvolňující se ze mne, teď je mi věru úzko. Neboť co z něho bude, co se s ním stane, když bylo vypuštěno z temných, měkkých úkrytů důvěrnosti mé duše? ...

Neboť Marion je nejmilejší a nejmocnější, nejněžnější a nejděsnější, děsivě svítící, lísavě mírný, stále krásnější palčivý plamen mého života ...“³²

Miloš Seifert se zajímal o van Eedenovy knihy do té míry, že knihu „Johannes Viator“ přeložil z holandštiny. Asi mu vyhovovala tato skutečnost/neskutečnost ženských postav. Protože si to v každodenním životě uvědomoval jako svou slabinu, napsal do knihy upozornění, že „tato kniha není určena pro dívky“.

Co pro nás Miloš Seifert znamená dnes ?

Pro nás, současné skauty, je dobře se seznámit s myšlenkami našich předchůdců, zvláště těch, kteří hnutí budovali v samém začátku, jako právě Miloš Seifert.

Významné pro nás na jeho myšlení je to, že pokládal skauting za část

31 Seifert, str.384; van Eeden Frederik. Malý Jeník. Přeložil Arnošt Procházka. Praha: Knihy dobrých autorů, 1919

32 van Eeden Frederik. Johannes Viator: Kniha lásky. Přeložil Miloš Seifert. Praha: Knihy dobrých autorů, 1919

sociální a výchovné péče o mládež. Na to se dnes někdy zapomíná. Máme dojem, že mládež musíme bavit, abychom si jí získali a odlákali ji od televize a počítačových her. Zapojujeme se tím do současného soutěžení masmédií. Naši předchůdci typu Seifertova to viděli jinak: sloužili mládeži, která jejich pomoc potřebovala. O její přízeň se neucházeli a neostýchali se být hnutím vzdělavacím.

Často se dnes hovoří o „prožitkovém“ přístupu ke skautské činnosti. Slabina tohoto přístupu spočívá v tom, že „prožitky“, často přehnaně složité, se plánují předem. Opravdové prožitky jsou však neplánované, spontánní. Opravdové prožitky jsou také prosté, jednoduché.

Tím nemyslím, že bychom jako Ruskin, měli zavrhnout všechn technický pokrok. Je nutno najít vyvážený přístup k nové technologii a využívat jí tam, kde je to vhodné. Na příklad, napojena internetem jako „virtuální instruktorka“ jsem se už dvakrát zúčastnila diskusí na lesní škole. Byl to zajímavý zážitek.

Ochrana přírody, v Seifertově době pouze romantická představa, je dnes nutností. Soudobý ekologický přístup je však poněkud klinický, schází mu citové zanícení Seiferta a jeho současníků. Ekologie zaměřuje pozornost na znečišťování planety, místo aby hovořila o „divokých lesích, kde zpívala krása ze všech stran ...“³³

Etický systém, který podává Seifert ve svém junáckém zákonníku, je nejcennější částí jeho knihy. Sebevýchova silných mravných jedinců, kteří na sobě celý život stále pracují, je myšlenkou, která nestárne a je stejně platná dnes jako byla v začátcích skautského hnutí.

Sylva Šimsová

33 Seifert, str.89

V rozpravě, která následovala po přednášce, se nejdéle hovořilo o problémech koedukace ve vudkrafterských kmenech/podle záznamu písmáka Alana Bury/.

Nejprve vystoupil Grizzly (Jan Šimsa) z Liščího kmene, připomněl vztah Woowotanny k integraci dívek do vudkraftu, který vždy nebyl jednoznačně chápán, takže v praxi někdy vyzníval v její neprospěch.

Hehun (Zdeněk Pouba) uvedl obrácené zkušenosti ze života úspěšného předválečného kmene Ranné svítanie, ze Zvolena, který byl výslovně koedukační, v němž dívky dokonce převládaly.

Willy (Petr Vilhelm) vyjádřil svůj do jisté míry kompromisní a smírný názor, podle něhož by předpoklady pro úspěšnou koedukaci nemusely tolik záležet na ideologických zásadách, které mohou být rozdílné a diskusní, nýbrž případ od případu spíše na uvážlivé volbě stylu práce v kmenech.

Grizzly zaujal jiný úhel pohledu na věc, když připomněl, že různost názorů na vhodnost koedukace se dá pochopit také z dalšího hlediska, a to s uvážením toho, že se v průběhu let nesporně vyvíjely; tyto názory uvedl do souvislosti s postupným úpadkem morálky, která podle něho nabývala povážlivosti zvláště v 40. letech minulého století. Zdůraznil, že na Seiferta měl kromě toho v tomto ohledu mimořádně silný vliv tehdy známý novinář Gustav Jaroš, přísný moralista, bigotní asketa.

Alan připomenul pojednání Migisiho v předchozím čísle Hlasatele Wahpetonu, kde byla složitost Woowotannova učení doložena souborem citátů z jeho díla. V jeho světovém názoru vidí dvě oblasti, z nichž v první vyjadřuje svůj vztah k přírodě, kdežto ve zbývajících vztahy ke společnosti, ba k politice. V prvním směru snad vůči Seifertovi nebývá výhrad; rozpornost se často nalézá a také vytýká v opačné sféře jeho projevu a působení, to je spíše v jeho stanoviscích ke společnosti a jejímu uspořádání, z nichž některé dnes příliš neschvalujeme.

Nad rizikem dvojznačného výkladu citátů a jejich zneužití si trochu povzdechl Grizzly, ale připustil, že Seifert byl povahově dost nesnášenlivý a že tím přispíval k názorovému i organizačnímu štěpení Ligy. Jeho pozitivní přínos pro vudkraft však nesporně významně převážil nad jeho kontroverzními a také napadanými názory a kritizovanými činy. Jako přesvědčivý doklad svého tvrzení Grizzly uvedl Woowotannův testament, jímž odkázal veškerý svůj majetek Milíčovu domu. Svá slova uzavřel biblickým citátem: „Nepravosti mého mládí nevzpomínej, ó Hospodine!“.

Janinka (Jana Pfeifferová) na závěr položila případnou řečnickou otázku: *Ale kdo je nám dnes Seifertem?*“ A tím zajímavou rozpravu trefně uzavřela.

Vudkrafterská vzpomínka

na pobyt Ernesta Thompsona Setona v Praze, v prosinci 1936, se uskutečnila 14. prosince 2006. Svolalo jí náčelnictvo LLM z příležitosti vydání knihy >SETON v Praze< od Františka Kožíška. Knihu vydala Liga Lesní Moudrosti, jako 11. svazek edice LES. Kniha je podrobnou historiografií pobytu ETS a jeho Manželky v Praze, obsahuje nejen množství dosud zcela neznámých údajů, kopií dokumentu a fotografií. Poskytuje ucelený obraz nejen o samotné Setonovo návštěvě ale i o tehdejší situaci mezi hlavními skupinami zaměřenými na mládež- Junák, Ymca, LLM atd.

Kniha, která vychází v edici LLM je v podstatě 2. vydáním. První vydání studie „Seton v Praze“ vyšlo v roce 1993, její dodatek v roce 1997, formou xeroxových kopií, zhotovených vlastním nákladem autora. Druhé vydání je knižní publikací v rozsahu 231 stran, s evidenčním označením ISBN 80-900223-6-7 . Soubežně vydala LLM CD-ROM, na kterém je obrazový a zvukový záznam ze Setonovy návštěvy i další doplňující dokumenty (fotografie, novinové články a pod.). Kniha je k dostání v kanceláři LLM (pro členy Ligy 1 zlevněný výtisk).

Besedu o knize zahájil náčelník LLM Tokaheya stručným objasněním významu pobytu ETS v Praze a důvodu k vydání knihy. Poté knihu představil autor a uvedl několik zajímavostí ze studia pramenu i získávání historického podkladu. Členové LLM, žijící účastníci setkání s ETS (br. M. Stárek-Mahykan, Z. Pouba-Hehun) doplnili besedu osobními vzpomínkami, Willy (Petr Vilhelm) přednesl krátkou úvahu o vlivu ideí ETS na různé organizace zabývající se výchovou mládeže.

SNĚM KMENE WAHPETON

3. 10.2006

v klubovně kmene Walden v Praze

za účasti členů Náčelnictva LLM, 9 členů kmene Wahpeton (5 omluveno).

Po zapálení symbolu ohně a přednesením Vudkrafterského zákona sněm zahájil náčelník kmene Mahykan přehledem činnosti kmene mezi sněmy.

Členové náčelnictva LLM podali tyto informace:

Náčelník Tokaheya – současný stav v LLM, činnost náčelnictva, nejdůležitější akce- sněm LLM, táboření na Kosím potoce v r. 2006 a další plány i možnosti rozvoje tábořiště. Významné akce do konce r. 2006 – příprava přepracované základní instrukce: Kmenové zřízení a táborový řád; beseda k výročí návštěvy ETS v Praze.

Předseda revizní kom. Sýc – činnost komise mezi Sněmy LLM, stav hospodaření.

Náčelnice ML Viktorka – činnost ML, výhledy a plány.

(debata, dotazy členů kmene, zodpovězení dotazů)

Volba nového náčelnictva kmene:

(ohnivec – br. Hehun požádal o uvolnění; písmák Hudžin se přestěhoval na Moravu).

Výsledky volby: Náčelník – Mahykan; Písmák – Alan; Ohnivec – Migisi.

Schválení a udílení poct:

Mahykan – za zběr PET-lahví (1500ks) v přírodě a plošné ničení nebezpečné plevelu bolševníka (2000ks) / V.č. (mimoř. čin)

Migisi – za 7 studií o vudkraftu / Č. (4-O-1);

za překlad knihy H.Reichling „ ETS a hnutí woodcraftu v Anglii / V.č. (4-O-2);

za znalost horolez. teorie, praxe, přednáškovou činnost, výstupy II. a III. stup. obtíž. ve výškách nad 2.000 - 3.000 – 4.000 m n.m. / 3 V.č. a 4 Č. (1-I-1,2,6,8).

Schválení hlavního programu kmenových schůzí v XI. a XII./2006.

Ukončení sněmu modlitbou kmene Omaha

A.B.

Kmen Ranné Svítanie

Před 2. světovou válkou byl jedním z nejpocetnějších vudkrafterských kmenů kmen Ranné svítanie, který působil na Slovensku ve Zvolení. Protože se nezachovaly žádné písemné doklady - i když víme, že existovaly - opis jeho začátku je velmi nesnadný. Je to především proto, že z těch, kteří se aktivně účastnili kmenové činnosti, dnes přežívá jen několik málo členů, nejvýše čtyři, možná ale, že jen dva. Začátek kmene, možná, že jen ideový - byl podle názoru bratra Hehuna (Zdenka Pouby) a také v souladu s mým míněním pravděpodobně odrazem myšlenek, které šířil místní učitel českého původu pan Kubat. Myslím, že učil na tamsí měšťanské škole. Asi se seznámil s knížkou Milose Seiferta „Přírodou a životem k čistému lidství“. Tento spis mu pomohl navázat kontakt s některými jeho žáky.

Tady se poprvé vynořuje jméno Julo Kuzmacuk. Ten se koncem dvacátých let stal známým hlasatelem vudkrafterských myšlenek a obětavým propagátorem vudkrafterského hnutí a to nejen ve Zvolení, nýbrž i v Praze, Hradci, Brně a jinde. Tam, kde se objevil zněla zvučná slovenština a také pulzoval vudkrafterský život. Velmi pozitivně jeho činnost líčí bratr Fu Manchu - Mamutův potomek v kronice kmene Mamuta, který vyvíjel činnost v Cerveném Kostelci. Setkal se s ním při příležitosti Velkého snemu v roce 1929 a s nadšením popisuje obdivuhodný rozsah aktivit, které Kuzmacuk vyvíjel. Byl opakovaně

chvalen tehdejsím nácelnictvem Lígy, jehož podstatná část sídlila v Praze. Jména představitelů tehdejšího vedení, k nimž patřil Vavrda, Bukovanský, Teichman a mnoho dalších byla známa mezi vudkraftery všech zamerení. V té době totiž jednotnost Lígy nebyla stoprocentní.

Tragedií se stala skutečnost, že Kuzmacuk asi tři týdny po návratu z tábora onemocněl zapalem slepeho střeva. Ten byl příčinou jeho smrti. Pro kmen Ranne svítání nastalo období vyhledávání vhodného, schopného, vudkrafterskou ideou prostoupeného náčelníka. V úvahu připadali dva kandidáti, a to Mato Hronec a Ludovít Klíbaní. Při volbě tesnou většinou vyhrál Mato. Dobu, kterou působil jako náčelník kmene, ani důvody pro které odešel, dnes už neznáme. Na jeho místo jako náčelník nastupuje Ludo Klíbaní, později zvaný Wapíton. To je ovšem období, které již pamatujeme, a v němž jsme se stali účastníky postupného, ale velmi úspěšného vzestupu kmene, který v té době (1934-36) měl asi dvacet až dvacetpět členů, devět až deset chlapců, dětí i dospělých. Koncem roku 1935 a začátkem roku 1936 došlo k jeho reorganizaci; při ní se nové zformovaly družiny a rody. Vznikly rody dětské, chlapecké a dívčí. V jednom z nich dokonce byla i skupina dospělých, a pokud se nemylím, některým z nich bylo až 32 let.

A tak v druhé polovině třicátých let nastal vrcholný rozkvet činnosti kmene; ten trval až do začátku války v roce 1939. Da se říci, že družiny a rody se předhánely v programech na schůzkách, výletech a

vycházkách. Rada aktivit byla společná všem členům kmene, jíndy zase rody nebo družiny měly svůj vlastní program. K tomu abych vyjadril soudržnost při určitém typu činnosti, například při vysazování stromku, vítání příchodu Nového roku, slavnostní besedy s velmi bohatým programem a podobně, bych nejraději použil slovensky výraz podujatie. Kmen se už v hojném zastoupení účastnil taboru ve Waldenu- ve Svatojanske doline v Nízkých Tatrách. Da se říci, že většina účastníků na tábore byla ze Zvolena. Mimo waldenske taboriste poradal Kmen ještě vlastní tábory v bezprostředním okolí tohoto města, často u reky Hron.

Velmi pozitivním činitelem byl bratr Wapiton. V rámci své náčelnické funkce se pilně venoval vedení kmene a nadto opakovaně docházel na schůzky rodu a družin. Tím pozitivně a optimisticky navozoval tvůrčí duch rodu. Na tomto místě bych rád připomněl jednu příhodu z táboření kmene na Patusi, což je místo u reky Hron, několik kilometrů pod Zvolenem. Asi uprostřed tábora jsem musel odejít do města, abych si něco zřídil s gymnaziální knihovnou. Při té příležitosti mne Wapiton požádal, abych se stavil u nich doma a přinesl mu jeho starší zápisník. S velkými rozpaky jsem se ho zeptal, zdali se mohu do zápisníku podívat. Ani by mne totiž nenapadlo, že bych si bez jeho souhlasu zápisník směl prohlížet. Byl jsem mile překvapen, když mi k tomu dal souhlas. Další překvapením bylo, když jsem zjistil, že mimo mnoha jiných záležitostí programového rázu jsou v zápisníku vedeny

zaznamy o jednotlivých príslušníkoch kmene, napríklad kedy, kde a jak prispeli k programu a čo by mali drive alebo pozdeji udelat. Dalši kladnou strankou Wapitona jako nacelnika kmene byla znalos rodicu clenek a clenu kmene. Nebylo vzacne zahlednout ho, jak se baví s nekterým z rodicu. Konkretne - pokud jde o mne - si pripominam, ze si mu muj otec postezoval na me studijni neúspěchy v nemeckem jazyce. Wapiton mne pak při jiste príležitosti naznačil, ze jako vudkrafter bych mel plnit i jiné povinnosti, nez jen vudkrafterske, treba napríklad v te nemcine. Pro mne byl Wapiton príliš velka autorita, nez abych ho neuposlechl. A vím konkretne, ze jsem si prospech v tomto jazyce pak skutečne vylepsil, i když ten pokrok nebyl prevratný. Nebylo pochyby o tom, ze i v hierarchii Lígy byl Wapiton vazenou osobností; príjízdeli za nim nejen clenove náčelnictva Lígy, nýbrz i -a to opakovane- bratr Woowotanna-Milos Seifert, bratr Wo-Jan Niebauer, bratr Bobr-Ctirad Svehla, bratr Vlk-Jaromir Wolf a dalši.

V dobe poslední schuzky kmene, to bylo v roce 1938, mel kmen 78 clenu. Ta schuzka se konala v mestské knihovne, jejímz sídlem byl Zvolensky zamek. Politicka situace koncem roku 1938 a zacátkem roku 1939 dalši cinnost kmene prakticky znemožnila; ta mohla pokračovat uz jen nekolik tydnu, ale odbyvala se spise jen v rodech. V breznu 1939 rada ceskych rodin musela nedobrovolne opustit nove vznikly Slovensky stat. To byl teoreticky i prakticky konec kmene Ranne svitanie. Z jistého

hlediska bylo stesti, ze rada rodin presidlila do Prahy, takže tam vudkrafterska cinnost brzy pokračovala, i když s urcitymi obtížemi a s jistou nepravidelností. To uz ovšem souvisí s jinými událostmi.

Treba dodat, ze písemny styk s bratrem Wapítonem a s nekterými dalšími slovenskými členy ještě trval i v letech 1939 a 1940. Hned v prvých týdnech po skončení války jsme zajeli na Slovensko, a to zvláste do Zvolena, kde jsme se snažili obnovit styk s nekdejšími členy kmene. Podarilo se to jenom castecne a uz jen na kratkou dobu.

Mahykan - Milous Starek

DOBŘÁ ZPRÁVA

Webová stránka LLM jejímž „webmasterem“ je Yučikala Wičaša-Pavel Spálený, získala vítězství ve Zlatém finále 2005 *Webparády*, v kategorii webových stránek Sdružení dětí a mládeže.

Když Yučikala přišel na kmenovou schůzi Wahpetonců, aby nás informoval o možnostech prezentace kmene a diskuse na webových stránkách, tak jsme již věděli o této události a na závěr naší besedy jsme ho překvapili blahopřáním k dosaženému úspěchu.

Alan

TICHÝ PŘEV RAT

„Převrat“ v tomto smyslu znamená přesunutí vlivu nadnárodních společností nad moc volených parlamentů a podle ústavy jmenovaných vlád, a následně i přesun působení občanů místo na jimi zvolené poslance (z různých důvodů nespolehlivé) na vedení nadnárodních společností (a na jejich zainteresovanost především na zisk), a to různými nátlakovými metodami, jež umožňuje občanská společnost. Ta „tichost“ vystihuje způsob onoho převratu, jenž se uskutečňuje zprvu ekonomicky a posléze politicky.

K napsání tohoto článku mne inspirovala kniha Noreene Hertzové ›Plíživý převrat‹ (255 str., 452 odkazů na prameny, v edici Aliter v roce 2003 vydalo nakladatelství Dokořán s r.o. Praha, z anglického originálu ›The silent takeover‹ vydaného v roce 2001, přeložil Robert Bartoš). Vzorem je nám tentokrát anglosaský svět, jenž ve vývoji občanské společnosti a jejího uvažování více z pozic „my“ než „já“ je daleko před námi. Autorka vystudovala fakultu mezinárodního obchodu na universitě v Cambridge (UK) a tamtéž nyní učí. Pracovala pro Světovou banku na Blízkém Východě a v Rusku, kde v roce 1991 pomáhala vybudovat první ruskou burzu v Petrohradě.

Noreen Hertzová vychází z poznání, že kapitalismus, volný obchod a kapitálové trhy se osvědčily jako tvůrci hodnot a hospodářského růstu, avšak společnost vedená pouze neviditelnou rukou trhu není dokonalá a je často nespravedlivá, pokud alfou a omegou všeho jsou jen osobní zájmy. Kromě toho vzniká v demokracii západního typu nová situace, neboť nadnárodní korporace přebírají roli státu. Umožňuje jim to mimo jiné i jejich ekonomický výkon. Pouze 21 států současného světa má HDP vyšší, než činí obrat každé ze šesti největších nadnárodních společností (mezi 111 a 126 mld. \$). Však také vydělávají podstatně víc než před lety, neboť v současné době je přijatelná návratnost investic 20-30% ročně. Není bez zajímavosti, že se trh ve 21. století liší od dřívějších poměrů tím, že podmínky obchodu často diktuje prodávající.

Výsledkem je, že lidé nedůvěřují politice a politikům, o nichž si myslí, že jsou ovlivňováni sponzorskými dary na předvolební kampaně ve prospěch sponzorských společností a považují to za legalizované úplatkářství. Tyto dary všem uchazečům na obě nominace před prezidentskými volbami v USA v roce 2000 činily v součtu 1 mld.\$. Také v tomto případě platilo

pravidlo – čím méně politického obsahu, tím více peněz je třeba v kampani vynaložit. Pak se není možné divit nízké účasti občanů ve volbách. Je zajímavé, že pokles zájmu o politiku je doprovázen zvýšeným zájmem o zábavu. (Současní Britové vydávají více peněz na zábavu ve volném čase, než na jídlo, bydlení a ošacení).

V takové situaci nedůvěry v normální fungování politického systému se občané uchylují k organizování ochrany spotřebitelů zboží a služeb – k tzv. konsumerizmu (týmž termínem se označuje ekonomický směr, jenž růst spotřeby považuje za projev zdravé ekonomiky; to je v rozporu s požadavkem trvale udržitelného života). Konsumerismus v prvním smyslu volá k odpovědnosti nadnárodní společnosti, jež se prohřešily proti zásadě odpovědné služby spotřebiteli.

Spotřebitelé se zpravidla sdružují do občanských sdružení, jež protestují proti zvlášť korporací, případně i státu. V České republice se občanská sdružení zakládají v souladu se zákonem č. 83/1990 Sb. z 27.3.1990 o sdružování občanů. Tento zákon je vhodně doplněn zákonem č. 106/1989 Sb. o svobodném přístupu k informacím (informace nad rámec obou uvedených zákonů viz: e-mail: atelier@volny.cz).

Důležité je, zda členové občanského sdružení chtějí svou věc podpořit jen podpisem, nebo i důrazněji, např. veřejným vystoupením nebo realizací hrozby zorganizovat bojkot (např. supermarketu, který se prohřešuje proti předpisům jakýmkoliv způsobem). Existuje též možnost negativní reklamy anebo vystoupení na schůzi akcionářů provinilé firmy. Je možno také vystoupit proti společnostem, které využívají práce dětí v rozvojových zemích nebo jinak využívají rozdělení světa na bohaté a chudé.

Pro některé akce občanských sdružení je vhodné zapojení do médií. V prvním sdělení pro media by mělo být ohlášení bezplatné telefonní linky pro informování zájemců o konzumeristickou akci. Někdy cílem takové akce mohou být media sama, jestliže se neřídí racionálními zájmy čtenářů a diváků, ale sledovaností a příjmy z reklam. Zvlášť důležité je věnovat pozornost stírání hranic mezi nezávislým výzkumem v kterémkoli oboru a zájmy korporací.

Další zájemce o jakoukoli akci je možno informovat po internetu na vlastní webové stránce, na níž lze vysvětlit vlastní postoj uváženými formulacemi bez použití žalovatelných slov o provinilých korporacích, neboť korporace se o nich brzo dozvědí od najaté e-watch firmy a budou se snažit vyvolat soudní spor. Naopak, vyťukáním hesla „indymedia.net“,

anebo „disinfo.com“ na počítači, můžeme získat informace o stovkách akcí občanské sebeobraně na celém světě.

Chybí-li charismatické vůdčí osobnosti, o jejichž morální integritě není pochyb, musí je nahradit občané s vůlí pomoci dobré věci. Snad z některých z nich časem vyrostou takové osobnosti, které odolají svodům peněz a moci, a postaví se do čela strany Rozumu a Dobra proti straně Iracionality a Chamtivosti.

Miloš Kužvart st.

POHLED Z JINÉ STRANY

GLOBALIZACE

Kdo je zodpovědný za dnešní stav světa? Je vůbec možno mluvit o zodpovědnosti za něco tak fantasticky komplikovaného?

Racionalističtí vizionáři spravedlivějšího a pokojnějšího světa, spravovaného jednotnými základními právními normami, se většinou shodují v přesvědčení, kde hlavního viníka hledat. Je jím neomezená suverenita států a způsob jejich správy. Vlády států, i politicky nejsvobodnějších, jsou hlavními překážkami na cestě k jednotnému světu, ke globální vizi. Zeslabme jejich moc, dejme její podstatnou část přímo lidu země, vytvořme skutečně participační demokracii, pokračujme v tomto procesu převádění moci na občany a jejich svobodná sdružení až občané sami se stanou skutečnými vládci svého osudu.

Až si Lid opravdu bude vládnout, pak teprve se plně otevře cesta ke světu harmonického soužití a spolupráce Národů, které si nebudou vymýšlet nepřekonatelné překážky při vypracování Světové ústavy, a promění sen generací v životem pulzující skutečnost. V ní teprve lidé poznají jistotu míru, budou plně užívat svá základní práva a žít svůj život v pravé důstojnosti člověka. Matka Země bude matkou pro všechny. Absurdní, utopický sen?

Byl kdysi muž, vlastně dva muži, nerozlučná dvojice, kteří na podkladě hluboce vědeckého výzkumu věcí lidských prohlásili: „Po zničení systému společenských tříd povede přirozený, spontánní evoluční proces k odumření státu a k novému, lepšímu světu spolupráce. Spravedlnost pro všechny bude nejvyšším zákonem“. Miliony lidí neviděly v poselství obou

mužů utopický sen, bojovaly za jeho uskutečnění se zápalem a brutalitou lidské vášně a změnily na čas tvář velké části světa. Bohužel ne k lepšímu. Společenské třídy byly základním zlem v propadlé vizi nového, lepšího světa. Suverénní státy a jejich vlády jsou tímto zlem v modernější, nerevoluční vizi.

Pak ovšem, jestliže podstata zla spočívá v existenci zcela nezávislých států a špatných vlád, se nevyhnutně vynoří nepříjemná otázka: Jak může Lid, dobrý a spravedlivý všude ve světě, tak vytrvale vytvářet ze svého vlastního těla jen špatné vlády? Dosadily je snad obyvatelé z vesmíru? Podstata otázky se nezmění, převedeme-li odpovědnost lidských nositelů moci na „nelidské“ činitele, na strukturu moci v modernější verzi problému. Pod ní najdeme vždy lidi z masa a krve. Z nich se tato struktura zrodila a oni mrtvou kostrou hýbají.

Velká většina moderních globalistických modelů světového řádu vidí v postupném zeslabování národních států podstatu procesu, vedoucího k vytvoření celosvětového právního systému. Je však myslitelné očekávat spontánní vznik rozumnějšího světového řádu z nesourodé soustavy vnitřně oslabených států s postupně se rozpadajícím právním systémem a stále bezmocnější exekutivou? Jak si představit takový vývoj bez vzniku dlouhého, kritického a chaotického údobí globálního bezvládní, násilí a velkého lidského utrpení – než se z pěny chaosu vynoří nadstátní světová moc?

Slabost státu a slabost zákona jdou vždy ruku v ruce. Nejsou to ani dvě strany téže mince, ale synonyma pro tentýž stav společnosti : rostoucí anarchii. Racionální mysl musí prodělat velmi neracionální přerod, má-li úspěšně přesvědčit sebe samu, že rozkládající se státy mohou vstupovat mezi sebou do rozumných jednání, že jejich zeslabené vlády mohou podepisovat důvěryhodné a splnitelné závazky, uzavírat platné a fakticky závazné mezinárodní smlouvy, vytvářet tělesa účinné globální spolupráce – že právě takový stav je nevyhnutelným stadiem v procesu tvorby celosvětového zákonodárství a vlády.

Existuje-li vůbec nějaká cesta k jednotnějšímu, či méně roztržitému světu než v jakém žijeme, pak je možno ji hledat pouze v poctivé spolupráci **zdravých států**. A jen **zdravý národ** může vytvořit zdravý stát.

Kdy může být stát zván zdravým? Vnitřně silný zároveň mírumilovný stát se zodpovědnou vládou a dobře pracujícím právním systémem, založeným

na univerzálních lidských hodnotách, je zdravý stát. Takový stát a jeho vláda ztělesňují v sobě zdravé morální a intelektuální kvality zakládajícího národa.

V demokracii dobrá vláda může vzejít pouze z dobré, zdravé společnosti. Občané volí své představitele sami ze sebe, ze svého středu. „Každý národ má takovou vládu, jakou si zaslouží“ platí pro všechny země, nepodléhající cizí nadvládě. Občané moderních demokracií by si tento výrok měli zapsat hluboko do vědomí jako základní politickou pravdu. Často velmi nepříjemnou pro hodnocení sebe sama.

POLITIKA

je svinstvo. Těmito třemi slovy se dá výrazně, důrazně a přesvědčivě vyjádřit postoj mnohého občana k činnosti zvané politika. Stručná formulace má nenahraditelnou přednost: je použitelná kdykoli a kdekoli, neboť vhodné příklady se vždy najdou. *Vyžaduje od kritika minimální politickou znalost a myšlenkovou námahu.* Tečka? Zbývá pouze dodat: „Jsem nedílnou součástí tohoto světa. Je-li svinský, co jsem pak já?“

Negativní postoj k politice naprosto není dnešní novinkou. Nikdy však jej v demokraciích nezaujímalo tolik lidí jako dnes. Moderní demokracie stojí před problémem zcela zásadním. Jeho řešení nebo neřešení rozhodne o její budoucnosti, možná už v příští generaci. Jak se má vládnout ve svobodné zemi, jestliže občané žádné své vládě nedůvěřují?

Už za krátký čas po volbách je lid se svými zvolenými zástupci pravidelně nespokojen (opak je dnes v demokraciích výjimkou). Lid protestuje, ale neptá se: „proč jsme jejich výběru věnovali tak málo pozornosti? Proč se velká většina z nás na něj úplně vykašlala?“ A třetí, nejdůležitější otázka – zvláště pro elitu ducha: „Proč se skoro nikomu z nás do praktické politiky tak zoufale nechce?“

Kdyby si občané všech demokracií našli chvíli pro soustavné myšlení, museli by přijít k závěru: Takovou situaci jsme si přivodili sami. Svěřujeme svůj život, život svých dětí i celého národa do rukou lidí, na jejichž skutečný výběr jsme si nenašli čas.

Dá se něco zlepšit? Dá- přemůže-li podstatná část občanů trvalou nechuť k politickému myšlení. Zase ta lenost myslí, věčný nepřítel majitele nejsložitější věci ve vesmíru, lidského mozku!

J.Krupička: *Renesance rozumu* (Český spisovatel, 1996);
Flagelantská civilizace, (nakl. Hynek, 1999)

DEJME SE KAŽDÝ NA CESTU SVOU *ANEB ORLÍ PÉRA ZA HOROLEZECTVÍ*

Hlubší poznávání přírody je nutně spojeno s poznáváním hor, zejména vysokohor. Jejich příroda má tolik zajímavostí a odlišností od jiných oblastí, že bez jejich poznání jsou naše znalosti o přírodě hodně ochuzené. Důkladné poznání vysokých pohoří je často spojené se znalostmi správného pobytu – pohybu v nich a tak se dostáváme k těm nejnáročnějším formám putování, jakými jsou vysokohorská turistika a horolezectví. I když výčet Činů a Velkých činů za horolezecké výkony je ve „Svitku březové kůry“ zařazen mezi sportovní výkony I. Světla, tak >přemostěním< na poznávání vysokohorské přírody si vytvoříme další možnosti pro činnosti zařazené do II. Světla.

Vysoké Tatry jsou přímo ideálním terénem pro přechod od běžného putování přes vysokohorskou turistiku k horolezectví. Avšak horolezecká činnost je v nich usměrněná podmínkou členství v horolezecké organizaci, která má povinnost seznámit své členy se zásadami činnosti v národním parku. Toto není v podstatě příliš omezující požadavek, protože členství (případně jen dočasné) lze doporučit také s ohledem na správné a rychlé získání horolezeckých zkušeností.

Terény Vysokých Tater umožňují splnit všechny podmínky výstupů do nadmořských výšek nad 2000 metrů se stupněm obtížnosti II. Následující výčet pěkných a zajímavých túr ulehčí výběr, co však nemá vést k zanedbání základního pravidla dobré přípravy – podle horolezeckého průvodce se seznámte s dalšími možnostmi výstupů a sestupů, protože při náhlé změně počasí volíme nejlehčí a nejbezpečnější trasu. Horolezeckých průvodců po Vysokých Tatrách je mnoho, od dvousvazkových po dvacetipětisvazkové. Podle osobní zkušenosti dávám přednost průvodci od autorů F.V.Kroutil-J.Gellner. Jsou stručné, ale přitom dostatečně podrobné, jejich formát umožňuje zhotovení praktických kopií potřebných tras, které jsou důležitou součástí vybavení pro túru. Tento průvodce je zpravidla v knihovnách se sportovní literaturou, takže i zhotovení kopií je ulehčeno.

Výběr tras:

Kriváň (2494 m)- v. a sv. hřebenem, od Škály

Krátka (2365 m)- z. hřebenem od Škály

Hrubý vrch (2428 m)- v. hřebenem od Štrbského sedla

Štrbský štít (2385 m)- sz. hřebenem od Štrbského sedla
Vel.Mengušovský štít (2424 m)- od jv. přes „Velkou rampu“, sestup z.
hřebenem do Hincova sedla
Český štít (2520 m)- sz. hřebenem od sedla Váhy
Popradský Ľadový štít (2390 m)- sz. hřebenem od Zlomiskové štrbiny
Dračí štít (2523 m)- jv. hřebenem (od Štrbiny pod Ihlou)
Kačací štít (2401 m)- z. hřebenem od Vyš.Kačacieho sedla
Batizovský štít (2448 m)- z. hřebenem od Niž.Kačacieho sedla // v.
hřebenem od Západ. Batiziovského sedla (lehčí trasa)
Kostolík (2251 m)- sv. hřebenem
Hřeben Litvorových veží po Zadný Gerlach (tzv. Martinka)/podr.opis v č.26
Javorový štít (2417 m)- v.hřeb. od Javorového sedla (var. b), stř. jz. stěny
Ľadový štít (2627 m)- j.hřebenem v přechodu z M.Ľadového štítu
Baranie rohy (2526 m)- sv. hřeb. od Baranieho sedla(II.stup. obt. pouze po
hřebenu., j. stěnou., z. stěnou (vhodné i pro sestup)
Pyšný štít (2623 m)- sz.hřebenem od Laštovičej štrbiny
Lomnický štít (2632 m)- od záp. tzv. Jordánovo cestou

Pro výstupy nad 3.000 m nabízí mnoho možností rakouské Alpy, takže plánování pomocí map a průvodců je nutné. Dobrou základnou je Rudolfshütte v Stubachtal, Hochjochhospiz v Ötztaler Alpen (Ventertal), vysokohorské turistické chaty v okolí obce Obergurgl.

Jako lehká a scenericky nádherná čtyřtisícovka se nabízí Mönch v Bernských Alpách (Švýcarsko). Výstup i sestup sv. hřebenem (foto na poslední straně obálky, úplně vpravo). Pokud si ulehčíme dlouhý nástup použitím horské dráhy vedoucí tunelem až na sedlo Jungfrauoch (turist.nocl., 3475 m n.m.), potom pro splnění podmínky V.č. musíme sestoupit na Aletschském ledovci k úpatí, do nadm.v. 3.000metrů.

Výstupy do nadmořských výšek nad 3.000 metrů jsou nutně spojené s dobrými znalostmi ledovcového horolezectví.

Pro všechny druhy putování, spojené s horolezectvím, vodáctvím, včetně táboření je zemí zaslíbenou severní Norsko a Švédsko. Z hlediska horolezeckých výstupů nad 2.000 m přichází do úvahy zejména nejvyšší vrchol každé země (viz též Hlasatel W. č.4/2000). Abychom u Kebnekaise splnili podmínku obtížnosti výstupu, nutno zvolit trasu přes ledovce v údolí Tarfalla.

Jiří Pacl – Migisi

CO VY NA TO ?

Patříte-li k návštěvníkům knihoven a poslucháren, v nichž se konají veřejné přednášky, býváte někdy mile překvapeni volnou nabídkou starších (někdy i nepříliš starých) čísel zajímavých a někdy i drahých časopisů. Tak například při volně přístupných přednáškách cyklu Xenopus, které se pravidelně pořádají v konferenčním sále Akademie věd v Praze¹ (Na Florenci 3), můžete jednou měsíčně zdarma získat jedno z letošních, anebo dříve vyšlých čísel přírodovědeckého měsíčníku *Vesmír*, který se na stánku prodává za Kč 84.-

Někteří vydavatelé časopisů i jiných publikací totiž dospěli k přesvědčení, že rozdíl mezi nákladem a prodejem nemusí přijít nazmar, zvláště u titulů, jejichž obsah zůstává delší dobu zajímavý. Rozdávání neprodejných a jinak přebytečných výtisků, tedy remitendy končící jinak ve stoupě, na správném místě obrací ztrátu ve prospěch dobrého jména časopisu a může takovou tiskovinu dobře propagovat.

Napadlo mne: Co takhle nabízet i přebytky Bizoního větru? Městské knihovny by určitě rády obohatily své čítárny pro mládež, něco by se udělalo pro publicitu Ligy a navíc bychom přispěli k využití záslužné činnosti těch, kteří nezištně píší, redigují a vydávají náš časopis.

Sám každé přečtené číslo zanesu do místní pobočky městské knihovny, dělám to dlouho a ve víře, že tím přinesu vudkraftu užitek a kromě toho snad někomu udělám radost. Knihovnice v Praze Na Moráni mne ujišťují, že o náš časopis kromě nahodilých čtenářů projevují pravidelný zájem junáci, kteří mají v blízkosti svou klubovnu.

Takže – co vy na to?

Alan Bura – Alan

Seznam témat, přednášek, pow-wow na schůzích kmene Wahpeton v roce 2006

Leden	Poznatky o vývoji jaderných zbraní v nacistickém Německu	M.Štěpán
Únor	Islám- vznik, vývoj, zákl.charakteristika	M.Kužvart st.
Březen	Nerudné suroviny – charakteristika, rozšíření v ČR, význam pro společnost, ochrana	M.Kužvart st.
Duben	Moje cesta k Pravdě-osobní poznatky	M.Král
Květen	Pow-wow k přednášce M.Krále	členové kmene
Červen	Cesta po Kanadě pro nic za nic	Hiawatha
Září	Letní potulky, rodinné tábory	členové kmene
Říjen	Kmenový sněm	členové kmene
Listopad	Činnost Písmáků (info o semináři)	Alan Bura
Prosinec	Myšlenkový svět M.Seiferta	S. Šimsová